EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.7.2011
KOM(2011) 414 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Årsrapport 2011 om genomförandet av Europeiska unionens utvecklings- och biståndspolitik under 2010

{SEK(2011) 880 slutlig}

Svåra förutsättningar

Under 2010 inledde världen en bräcklig återhämtning från den finansiella och ekonomiska krisen 2008–2009. Framstegen var ojämna och skiftande. Avancerade ekonomier som USA, Japan och Europeiska unionen hade en dämpad tillväxt medan tillväxtekonomier med Kina, Indien, Ryssland och Brasilien i spetsen växte kraftigare. Utvecklingsländer, särskilt låginkomstländer som drabbats hårdast av krisen, hade mycket små möjligheter att utvidga sina ekonomier. Några av dem var dessutom de första att drabbas av nya prishöjningar på råvaror, energi och livsmedel under året, och hade svårt att skapa eller exploatera nya ekonomiska möjligheter hemma eller utomlands. Samtidigt ökade jordens befolkning med 79,3 miljoner människor, främst i utvecklingsländerna. Möjligheterna att uppnå millennieutvecklingsmålen inom tidsfristen 2015 blev mer avlägsna.

Detta ledde till att fattigdomen och arbetslösheten ökade i fattiga länder, vilket påverkade ytterligare 120–150 miljoner människor över hela världen under 2009–2010. Ungdomarna drabbades hårdast, vilket ökade sociala spänningar och migrationstryck. Regeringarna i de flesta av utvecklingsländerna saknade resurser för att bedriva en konjunkturutjämnande politik och tvingades skära ner på statens utgifter för att minska budgetunderskotten. Detta fick negativa effekter för sociala program samt hälsovårds- och utbildningsprogram, och ökade klyftorna mellan fattiga och rika. Inkomstskillnaderna ökade i både avancerade ekonomier och utvecklingsländer.

Detta bildade bakgrunden till EU:s ansträngningar under 2010 att tillhandahålla mer, bättre och snabbare bistånd och att göra biståndet effektivare. Under året tillhandhöll EU maximalt utvecklingsbistånd till globala och lokala insatser som syftade till att nå millennieutvecklingsmålen. Man ville förhindra att krisen ledde till ett bakslag samt konsolidera de framsteg som nåtts. EU var en viktig aktör vid FN:s toppmöte om millennieutvecklingsmålen i september, där deltagarna enades om att fördubbla sina insatser för att nå samtliga millennieutvecklingsmål före 2015.

Att uppnå millennieutvecklingsmålen i tid

Under 2010 var FN:s toppmöte den mest betydelsefulla händelsen för millennieutvecklingsmålen. EU spelade en viktig roll under upptakten till och vid toppmötet. För att understryka sitt åtagande att stödja globala insatser offentliggjorde EU vid mötet ett särskilt initiativ på 1 miljard euro extra för att hjälpa sina partnerländer i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS-länderna) att uppnå millennieutvecklingsmålen, och då särskilt de länder som släpar mest efter.

Trots att EU:s bistånd i dag är utsatt för tryck i samband med att regeringar skär ner på statliga utgifter för att kunna minska sina budgetunderskott, är EU fast besluten att upprätthålla stödet för sin politik att uppnå millennieutvecklingsmålen.

De framsteg som hittills har gjorts för att uppnå de åtta millennieutvecklingsmålen är mycket ojämna. Goda framsteg har bland annat gjorts när det gäller grundutbildning för alla (det andra millennieutvecklingsmålet) och tillgång till vatten (det sjunde målet). Omkring 1,4 miljarder människor lever samtidigt fortfarande i extrem fattigdom, och flera av millennieutvecklingsmålen släpar kraftigt efter. Det krävs förstärkta insatser för bättre mödrahälsa (det femte målet) och tillgång till sanitet (som ingår i det sjunde målet). Afrika söder om Sahara släpar efter de flesta av millennieutvecklingsmålen.

I april 2010 presenterade Europeiska kommissionen en rad konkreta förslag till EU-åtgärder för att hjälpa utvecklingsländerna att nå sina millennieutvecklingsmål i tid. I denna åtgärdsplan i tolv punkter prioriteras de länder som halkat längst efter i genomförandet av målen, däribland bräckliga länder och länder som befinner sig i en konfliktsituation. Till planen bifogades fem arbetsdokument i vilka man analyserade de framsteg som gjorts för att nå millennieutvecklingsmålen i fråga om finansiering för utveckling, biståndseffektivitet, handelsrelaterat bistånd och en samstämmig politik. Andra bidrag från kommissionen som rörde livsmedelssäkerhet, globala hälsofrågor, beskattning och utveckling, utbildning och jämställdhet införlivades i EU:s ståndpunktsdokument inför FN-toppmötet om översyn av millennieutvecklingsmålen.

I sitt slutdokument lovade mötesdeltagarna att fördubbla sina insatser för att uppnå millennieutvecklingsmålen senast 2015. Både utvecklade länder och utvecklingsländer gjorde utfästelser, vilket gav ny skjuts åt arbetet för att uppnå målen. En lovande väg är att uppmuntra utvecklingsländer att mobilisera mer inhemska skatteintäkter som skulle kunna bidra till att finansiera deras utveckling, exempelvis genom att öka deras skatteuppbördskapacitet i enlighet med principerna om god förvaltning i skattefrågor. I detta sammanhang antog kommissionen i april 2010 ett meddelande[1] för att förbättra synergierna mellan skatte- och utvecklingspolitiken och för att främja god förvaltning på skatteområdet (öppenhet och insyn, informationsutbyte och lojal skattekonkurrens). Kommissionen arbetar för att få till stånd ett partnerskap med *African Tax Administration Forum*. Vidare stöder EU utvecklingen av den privata sektorn i utvecklingsländer.

Ett effektivare samarbete

I Lissabonfördraget fastställs att EU ska ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbete i genomförandet av all sin politik. I april antog kommissionen ett arbetsprogram för en samstämmig EU-politik under perioden 2010–2013[2]. Syftet är att ytterligare stärka samstämmigheten mellan utvecklingsbistånd och andra berörda EU-politikområden med inverkan på yttre förbindelser, till exempel handel, beskattning och finanser, livsmedelssäkerhet, klimatförändring, migration och säkerhet.

Europeiska kommissionen tog flera initiativ för att förbättra EU:s utvecklingspolitik. Bland annat hölls offentliga samråd om rollen för EU:s bistånd till stöd för en socialt integrerande tillväxt och en hållbar utveckling (se rutan) och rollen för EU:s externa finansieringsinstrument. Syftet med samråden om dessa instrument var att samla in förslag och synpunkter beträffande en lång rad frågor, till exempel mervärdet av EU:s ekonomiska insatser inom vissa områden, alternativ till nya former av samarbete med och mekanismer för att tillhandahålla bistånd till partnerländer, samt effektiviteten och verkan av samt synbarheten i EU:s externa bistånd.

EU:s framtida utvecklingspolitik

I november 2010 inledde kommissionen ett offentligt samråd genom att publicera en grönbok med titeln ”EU:s utvecklingspolitik till stöd för en social integrerande tillväxt och en hållbar utveckling”[3]. I denna presenterades möjligheter för att göra EU:s utvecklingspolitik till en

1 KOM(2010) 163 slutlig, 21.04.2010.
2 SEK(2010) 421 slutlig, 21.04.2010.
3 KOM(2010) 629 slutlig.

katalysator för utvecklingsländerna, så att de kan skaffa sig en egen förmåga att generera en socialt integrerande och hållbar tillväxt och mobilisera sina ekonomiska och mänskliga resurser och naturresurser till stöd för sina strategier för att bekämpa fattigdom. I grönboken övervägdes möjligheter att etablera partnerskap för en socialt integrerad tillväxt med deltagande av både den offentliga och den privata sektorn. Vidare diskuterades hur politiken för klimatförändring samt energi- och miljöpolitiken kan fungera som drivkrafter för hållbar utveckling, samt jordbrukets och den biologiska mångfaldens betydelse för att uppnå livsmedelssäkerhet och främja tillväxt.

Resultaten av detta samråd kommer bidra till de politiska förslag som kommissionen kommer att lägga fram senare under 2011, bland annat förslaget om att modernisera EU:s utvecklingspolitik.

Kommissionen inledde även ett offentligt samråd om användningen av budgetstöd för att tillhandahålla EU-bistånd[4]. Syftet var att utgå från de erfarenheter som vunnits under de senaste tio åren av tillhandahållande av budgetstöd, samt att samla in synpunkter och bevisning om dels möjligheterna med detta verktyg, dels hur man kan förbättra budgetstödets kvalitet, valuta för pengarna och effektivitet.

Budgetstöd innebär att biståndsmedel överförs till statskassan i mottagarlandet under förutsättning att detta uppfyller de överenskomna villkoren för utbetalning av medlen. Under 2010 utgjorde budgetstöd 24 % (1,8 miljarder euro) av alla åtaganden från EU:s budget och Europeiska utvecklingsfonden. Genom allmänt budgetstöd stöder EU genomförandet av en nationell utvecklingsstrategi, och genom sektorsuppdelat budgetstöd hjälper EU partnerlandet att göra framsteg inom en viss sektor.

Ett annat område under utveckling är användningen av en kombination av bistånd och lån vid finansiering av utvecklingsbistånd. Detta syftar till att inkludera mer lånefinansiering, särskilt från Europeiska investeringsbanken. Eftersom det i dag råder brist på biståndsmedel kan mekanismer för kombinerat stöd av detta slag gynna både stödmottagare och givare genom att skapa lättare tillgång till finansiering med stor hävstångseffekt. Ett exempel är det innovativa instrument för kombinerat stöd som infördes inom mekanismen för energiinvesteringar. Ett belopp på 40 miljoner euro, som ska kombineras med finansiering från medlemsstater och Europeiska investeringsbanken, är nu tillgängligt för att samfinansiera medelstora projekt som syftar till att öka en hållbar tillgång till energitjänster i AVS-länder. Kommissionen har planer på att ytterligare utvidga innovativ finansiering i sin yttre verksamhet för att optimera EU-budgetens finansiella och politiska hävstångseffekt och på så sätt få fram ytterligare resurser från andra offentliga och privata finansinstitut.

Biståndseffektivitet är en förutsättning för att uppnå millennieutvecklingsmålen. Varje euro som öronmärks för utveckling måste användas effektivt och ändamålsenligt. EU är fast besluten att förbättra effektiviteten i sitt bistånd.

Externt samordnar kommissionen EU:s ståndpunkter om biståndseffektivitet på olika nivåer, bland annat inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), FN, G8 och G20. Detta arbete kommer att vara relevant allt eftersom förberedelserna inför FN:s fjärde

[4] KOM(2010) 586 slutlig, 19.10.2010.

högnivåforum för biståndseffektivitet i Busan i Sydkorea i slutet av november 2011 fortskrider.

Under 2010 delade kommissionen ordförandeskapet i arbetsgruppen för biståndseffektivitet inom OECD:s kommitté för utvecklingsbistånd (DAC), som strävar efter att utveckla bästa praxis och en konsekvent politik mellan givarländer. Kommissionen bidrog i insatserna för ökad operativ effektivitet i användningen av landspecifika system, arbetsfördelning, ökad insyn i biståndet, ökad ansvarighet och förbättrat tekniskt samarbete.

Tillsammans med de 27 EU-medlemsstaterna genomförde kommissionen den operativa ram för biståndseffektivitet som infördes 2009. Denna ram innehåller en uppsättning åtaganden för att stärka genomförandet av principerna om biståndseffektivitet, bland annat åtgärder för att få till stånd en bättre arbetsfördelning mellan givare för att på så sätt minska fragmenteringen av stödinsatser. Kommissionen håller på att utarbeta ett förslag för att på partnerlandnivå synkronisera EU:s programcykler med nationella programcykler, utifrån partnerländernas utvecklingsstrategier och med beaktande av deras programcykler.

En annan mekanism för att förbättra arbetsfördelningen är det system där kommissionen delegerar genomförandet av ett visst projekt till en medlemsstat, eller vice versa, beroende på vem som har bäst förutsättningar att genomföra det.

Kommissionen har dessutom lagt fram förslag på tio högeffektiva åtgärder för att förbättra biståndseffektiviteten. Dessa ska genomföras inom tre prioriterade områden: arbetsfördelning, användning av landspecifika system och förbättrat tekniskt samarbete.

När det gäller biståndsförvaltningens kvalitet ökade kommissionen kraftigt det antal pågående och avslutade produkt som övervakades under 2010. Kommissionen lade fram förslag till Europeiska unionens råd och Europaparlamentet om en förenkling av anbudsförfaranden och beslutsförfaranden för bidrag i fråga om tilldelningen och genomförandet av projekt. Även personalutbildningen intensifierades.

Slutligen har kommissionen lagt fram förslag för att stärka Europeiska investeringsbankens kapacitet att stödja EU:s utvecklingspolitiska mål.

Närmare samarbete med internationella biståndsgivare

Under 2010 stärkte EU sitt samarbete med traditionella biståndsgivare och nya framväxande partner. Vid toppmötet i november enades EU och USA om att utarbeta en gemensam handlingsplan om arbetsfördelning inom enskilda länder, insyn och ansvarighet och att genomföra den i utvalda partnerländer under 2011. Den första årliga politiska dialogen om utveckling med Japan ägde rum i april. I det första initiativet i sitt slag enades de utvecklade ekonomierna och tillväxtekonomierna vid G20-toppmötet i Seoul i november om en flerårig handlingsplan för att övervinna de största hindren för tillväxt, framför allt i låginkomstländer. Nya länder, Kina, Brasilien och vissa arabstater, har anslutit sig till givarsamfundet och bidragit med ytterligare resurser samt nya strategier.

Kommissionen upprätthöll kontakterna, samarbetet och dialogen med FN och Världsbanken. Kommissionen och FN samarbetar i dag i över 100 länder i projekt som rör allt från minröjning till sanitet. Under 2010 bidrog EU med 597 miljoner euro till FN och dess organ och med 192 miljoner euro till Världsbanken. Samarbetet med FN och Världsbanken gör det möjligt att genomföra fler och större projekt, vilket gynnar stödmottagarna och tillhandahåller

ett effektivt och ändamålsenligt stöd. Världsbankens expertkunskap har varit särskilt värdefull när det gäller budgetstöd, förvaltning av de offentliga finanserna, minskad skuldsättning och utveckling inom den privata sektorn.

EU:s budgetförordningar tillåter att internationella organisationer förvaltar EU-medel i enlighet med sina egna förfaranden, under förutsättning att dessa uppfyller EU:s standarder för genomförande och övervakning, och på villkor att EU kan göra kontroller på plats när man anser det nödvändigt.

EU samarbetar även med Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och den internationella organisationen för migration (IOM).

Delat ansvar med partner

Biståndseffektivitet och millennieutvecklingsmålen omfattades av EU:s samarbete med partner runt om i världen under 2010. En rad regionala och bilaterala toppmöten kulminerade i toppmötet mellan EU och Afrika i Tripoli i november. Vid mötet antogs den andra handlingsplanen (för perioden 2011–2013) för genomförandet av den gemensamma EU–Afrika-strategin. Planen syftar till att leverera snabba och konkreta resultat inom sådana områden som millennieutvecklingsmålen, handel, energi, fred och säkerhet, demokratiskt styre och mänskliga rättigheter, regional integration och migration. Samtidigt med detta inleddes eller fortsatte även konkreta projekt. Listan över projekt omfattar åtgärder som rör handeldvapen och lätta vapen, AVS-ländernas övervakningscentrum för migration, Nyerereprogrammet, överföringslänken mellan elnäten i Caprivi-området, undervattenskabeln som ska betjäna Östafrika, populariseringen av vetenskap och teknik, en vandringsutställning med afrikansk konst och åtgärder för att främja allmänhetens deltagande.

EU:s flaggskepp för utvecklingssamarbete – dess partnerskap med 79 länder i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet – gick in i en ny fas när det reviderade Cotonouavtalet började gälla i november. Genom denna revidering har partnerskapet anpassats till globala förändringar och den allt större betydelsen av regional integration, sambandet mellan säkerhet och utveckling samt de ständiga utmaningarna på områdena för hiv/aids och livsmedelssäkerhet. Utbetalningarna från Europeiska utvecklingsfonden (EUF) – det viktigaste instrumentet för EU:s stöd till AVS-länderna – nådde rekordhöga 3,32 miljarder euro 2010, jämfört med 3,13 miljarder euro 2009. Detta innebär att allt går enligt planerna för att den tionde Europeiska utvecklingsfonden, som började löpa 2008, ska ha anslagit sina totala medel i slutet av 2013.

Under 2010 tillhandahöll kommissionen budgetstöd (495 miljoner euro) till Afrika för fattigdomsminskning, med fortsatt starkt fokus på genomförandet av millennieutvecklingsmålen. Kommissionen fortsatte också arbetet med att bekämpa den kortsiktiga effekten på de offentliga finanserna av den ekonomiska krisen i de mest utsatta länderna genom den s.k. sårbarhets-Flex-mekanismen, som gör det möjligt att upprätthålla fattigdomsinriktade program trots en stram finanspolitik. EU har varit aktiv i kampen mot hunger i Afrika via sin livsmedelsmekanism och genom särskilda projekt för att trygga livsmedelsförsörjningen. Flera EU-projekt i regionen är dessutom direkt inriktade på hälsorelaterade millennieutvecklingsmål. EU fortsatte med sin verksamhet i bräckliga länder och spelar en ledande roll inom sådana sektorer som demokratisk samhällsstyrning, rättvisa, reform av säkerhetssektorn, infrastruktur, förvaltning av de offentliga finanserna och landsbygdsutveckling.

Förbindelserna mellan Europeiska unionen och dess grannar i östra Europa och södra Medelhavsområdet framskred under 2010 i ekonomiska termer, men inte tillräckligt i fråga om demokratiska reformer och mänskliga rättigheter. Denna slutsats drog kommissionen i sin utvärdering av den europeiska grannskapspolitiken och den fjärde uppsättningen rapporter om den europeiska grannskapspolitiken[5] som antogs i maj. Dessa visar tydligt på de fördelar som de stödmottagande länderna får genom sina förbindelser med EU. Betydande framsteg gjordes på områdena transport, energi, klimatförändring, forskning och utveckling, hälsa och utbildning. I den östra partnerskapsregionen fortsatte förhandlingarna med Ukraina om ett utökat associerings- och frihandelsavtal, och förhandlingar om associeringsavtal inleddes med Moldavien, Armenien, Azerbajdzjan och Georgien. Den sjunde rundan i de segdragna förhandlingarna om ett nytt avtal med Ryssland, som inte omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, avslutades i december. I det södra grannskapet hölls ett toppmöte med Marocko i mars för att markera landets ”framskjutna ställning” i förbindelserna med EU. Två försök att hålla ett toppmöte för Unionen för Medelhavsområdet, först i juni och sedan i november, misslyckades.

EU:s bistånd till de länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken var inriktade på sysselsättningsskapande, en förbättring av investeringsklimatet, god samhällsstyrning, utveckling av social infrastruktur samt stöd till administrativa, ekonomiska och sociala reformer. Den sociala situationen är fortsatt svårast på det ockuperade palestinska området där de socioekonomiska indikatorerna trots humanitärt bistånd inte förbättrades under 2010, och där över 30 % av den palestinska befolkningen fortfarande lever i fattigdom.

Under 2008–2010 beviljades 35 projekt inom transport, miljö, energi samt sociala och privata sektorer stöd från investeringsinstrumentet för grannskapspolitiken på totalt 260 miljoner euro. Dessa medel hjälpte till att mobilisera investeringslån på 9,4 miljarder euro från internationella finansinstitut.

EU:s förbindelser med Asien blir allt mer komplexa. Asiatiska länders ökade ekonomiska och politiska betydelse för med sig dramatiska förändringar som påverkar den globala balansen. I oktober höll EU ett toppmöte med Kina och i december ett med Indien. Många kontakter ägde rum regionalt, till exempel med Sammanslutningen av sydostasiatiska stater och bilateralt. Övergripande frågor om miljö och klimatförändring var viktiga teman. Partnerskap eller frihandelsavtal har undertecknats eller är föremål för förhandlingar med Indien, Indonesien, Mongoliet, Filippinerna och Vietnam.

Asiens ekonomiska styrka och snabba industrialisering, representerad av Kina och Indien, är imponerande. Men även om en växande medelklass har gynnats stort, är Asien fortfarande hem för två tredjedelar av världens fattiga. Utvecklingsbistånd står därför fortfarande högt på EU:s dagordning för Asien, med inriktning på fattigdomsminskning, hälsa och utbildning.

Övergångsländer i Centralasien har haft höga tillväxttakter det senaste årtiondet, men har påverkats kraftigt av den senaste finanskrisen. EU:s bistånd har koncentrerats till att höja levnadsstandarden, utveckla den sociala sektorn och tillhandahålla ett socialt skyddsnät. Det har också varit inriktat på att försöka stärka rättsstaten och den offentliga förvaltningen. Ett investeringsinstrument för Centralasien har inrättats, med fokus på en kombination av bidrag och lån på områdena energi, miljö, små och medelstora företag och social infrastruktur.

---

[5] KOM(2010) 207, 12.05.2010.

Det årliga toppmötet mellan EU och Latinamerika och Västindien hölls i Madrid i maj. Efter sex års dödläge återupptogs förhandlingarna om ett associeringsavtal mellan EU och Mercosur, med flera förhandlingsrundor och en tidsfrist fastställd till 2011. Vid toppmötet lanserades investeringsinstrumentet för Latinamerika (LAIF), och förhandlingarna om ett associeringsavtal med Centralamerika och ett handelsavtal mellan EU och Colombia och Peru slutfördes. Kampen mot narkotika var också en fråga som diskuterades i EU:s kontakter med sina latinamerikanska partner, särskilt kostnaderna för insatser mot narkotika och åtgärder för att bekämpa narkotikahandeln från Latinamerika till Europa via Västafrika. I maj antog Europeiska kommissionen sitt allra första landstrategidokument för Kuba, som ska ligga till grund för framtida bilateralt samarbete.

Cirka 40 % av befolkningen i Latinamerika lever fortfarande i fattigdom. Under 2010 antog kommissionen 24 åtgärder i Latinamerika till ett värde av totalt 356 miljoner euro. De viktigaste områdena omfattar kampen mot fattigdom, social sammanhållning, medborgarnas kunskaper om och förståelse för varandra, hållbar utveckling, kampen mot droger, handel och den privata sektorn.

Att integrera övergripande frågor

Under årets lopp har EU samarbetat med utvecklingspartner i övergripande frågor som påverkar alla grenar av EU:s utvecklingspolitik. EU vill integrera dessa frågor i alla utvecklingsinsatser. En av dess frågor diskuterades vid konferensen om ett nytt avtal om biologisk mångfald i Nagoya, en annan vid konferensen om ett nytt klimatavtal i Cancún. Förhandlingarna i Nagoya resulterade i ett protokoll om tillträde till genetiska resurser och en strategisk plan för 2011–2020. Vid konferensen i Cancún antogs ett beslutspaket som för förhandlingarna om ett nytt internationellt klimatavtal efter Kyoto tillbaka på banan efter det resultatlösa klimatmötet i Köpenhamn 2009.

Demokratisk samhällsstyrning är en annan övergripande fråga där EU har tillhandahållit sektorspecifikt stöd och genomfört informations- och medvetandehöjande åtgärder. Samhällsstyrning är ett återkommande ämne i den politiska dialogen med partnerländer. Det är avgörande för ett sunt investeringsklimat, för en god förvaltning av de offentliga finanserna, för att minska korruptionen och för att stärka institutioner.

En av de fem principer som ligger till grund för EU:s utvecklingspolitik är jämställdhet. I juni antog EU en handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet. Handlingsplanen syftar till att förstärka EU:s insatser för att främja jämställdhet i utvecklingsländer och snabbare uppnå millennieutvecklingsmålen. Planen, som omfattar perioden 2010–2015, kommer att se till att jämställdhetsfrågor ingår i den årliga och fleråriga planeringen av EU:s utvecklingsprogram och utvecklingsprojekt.

Europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter (EIDHR) finansierar projekt och initiativ för mänskliga rättigheter runt om i världen, inom ramen för relevanta EU-strategier. Det är ett konkret uttryck för EU:s avsikt att integrera stöd för demokrati och mänskliga rättigheter i all sin yttre politik. EIDHR avsätter en del av sin budget till småskaliga projekt i individuella länder. Till de prioriterade områdena hör kvinnors och barns rättigheter samt skydd av minoriteter. EIDHR organiserar även projekt för valövervakning och stöd i samband med val. Under 2010 omfattade denna verksamhet nästan 20 länder, främst i Afrika, till en total kostnad av 100 miljoner euro.

Livsmedelssäkerhet

I maj antog EU två nya policyramar för livsmedelsbistånd[6] för att hjälpa lokala bönder och småbrukare i behövande länder runt om i världen, stödja sårbara befolkningsgrupper och utarbeta regionala politiska insatser för jordbruk och livsmedelsförsörjning. Den nya policyramen stärker beståndsdelarna i EU:s livsmedelsmekanism för snabba åtgärder som tillhandahåller 1 miljard euro till 50 målländer under 2009–2011. Det totala beloppet hade anslagits i slutet av 2010, och 80 % hade redan betalats ut.

Under 2010 tillhandahöll EU även livsmedels- och annat katastrofbistånd till mer än 150 miljoner människor som drabbats av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan i 80 länder runt om i världen. Slutbudgeten för detta uppgick till över 1 miljard euro.

Vägen framåt

Den långsamma återhämtningen efter den globala krisen, högre livsmedels- och energipriser, och befolkningens krav på demokratiska förändringar, särskilt i vissa länder i Medelhavsområdet/Mellanöstern, har skapat nya förutsättningar för genomförandet av EU:s utvecklingspolitik under 2011 och därefter. Att möta dessa utmaningar och samtidigt genomföra biståndsprioriteringar kommer att bli en stor uppgift under 2011.

Till dessa prioriteringar hör uppföljningen av toppmötet om millennieutvecklingsmålen för att säkerställa att EU:s och medlemsstaternas utvecklingspolitik på största möjliga sätt bidrar till att uppnå dessa mål. EU är fast besluten att påskynda processen för att kunna nå millennieutvecklingsmålen fram till 2015. När det gäller klimatförändring kommer EU att följa upp Cancún-avtalet och samarbeta med utvecklingsländer som är parter till detta avtal i förberedelserna inför nästa förhandlingsrunda efter Kyoto i Durban i december 2011. EU:s snabbstartsfinansiering är inriktad på åtgärder för att motverka klimatförändringar och stödja anpassningsåtgärder i de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling. FN-konferensen om hållbar utveckling i juni 2012 kommer att skapa möjlighet för EU att främja sitt mål om en övergång till en mer miljövänlig ekonomi i utvecklingsländer.

EU kommer även att utarbeta sin ståndpunkt inför högnivåmötet om biståndseffektivitet i Busan i november samt FN:s fjärde konferens om de minst utvecklande länderna i Istanbul i maj.

Förutom att förstärka biståndssamarbetet med USA, Japan och de internationella finansinstituten kommer EU att ge ett betydande stöd till tillväxtekonomier i deras roll som utvecklingspartner. Deras roll innefattar program och projekt mellan sydliga länder samt trepartssamarbete med traditionella givare. Europeiska kommissionen kommer inom sin arbetsgrupp för utveckling att delta i uppföljningsarbetet efter G20-mötet i Seoul i november. Den kommer också att främja ytterligare utvecklingssamarbete med Kina och Afrika.

Internt har Europeiska kommissionen upprättat ett ambitiöst reformprogram för 2011 genom en rad politiska initiativ, bland annat uppföljningen av områden om EU:s framtida utvecklingspolitik. Målet är att göra EU till en katalysator för utvecklingsländerna så att de kan skaffa sig en egen förmåga att generera en socialt integrerande och hållbar tillväxt och

---

[6] KOM(2010) 126 slutlig, 31.3.2010 och KOM(2010) 127 slutlig, 31.3.2010.

mobilisera sina ekonomiska och mänskliga resurser och naturresurser i denna riktning. Senare under 2011 kommer kommissionen att utfärda ett meddelande om ramen för EU:s utvecklingsbistånd fram till 2020.

Kommissionen kommer också att utfärda meddelanden om budgetstöd och investering och tillväxt i utvecklingsländer. Den kommer att offentliggöra rapporter om EU:s och medlemsstaternas offentliga utvecklingsbistånd (ODA) och om samstämmigheten mellan utvecklingspolitiken och EU:s politik på andra områden. I dessa rapporter kommer man att bedöma EU:s framsteg inom fem prioriterade områden: utvecklingsländernas integrering i världsekonomin, livsmedelssäkerhet, klimatförändring, migration och säkerhet. Under 2011 kommer kommissionen dessutom att utarbeta förslag på fördelningen av anslag från EU:s budget, inklusive tilldelningen av utvecklingsbistånd, för budgetperioden 2014–2020.

När det gäller de institutionella förändringar som Lissabonfördraget fört med sig bör dessa bidra till en bättre programmering och förvaltning av EU:s stöd. Till några av de viktigaste förändringarna hör följande:

- Nomineringen av en hög representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik som, i egenskap av vice ordförande för Europeiska kommissionen, garanterar samstämmighet och samordning i unionens yttre åtgärder och som också är ordförande i rådet (utrikes frågor).

- Inrättandet av den europeiska avdelningen för yttre åtgärder (EEAS), som stödjer den höga representanten/vice ordföranden, Europeiska rådets ordförande och kommissionen.

- Nya möjligheter till utökat samarbete mellan medlemsstater och gemensam programplanering.

Denna nya struktur kommer, tillsammans med tillräckliga finansiella resurser för perioden 2014–2020, att stärka EU:s ställning som en viktig internationell aktör och förespråkare för global utveckling.

Diagram 1: Sektorsfördelning av medel

Åtaganden 2009 (miljoner euro)

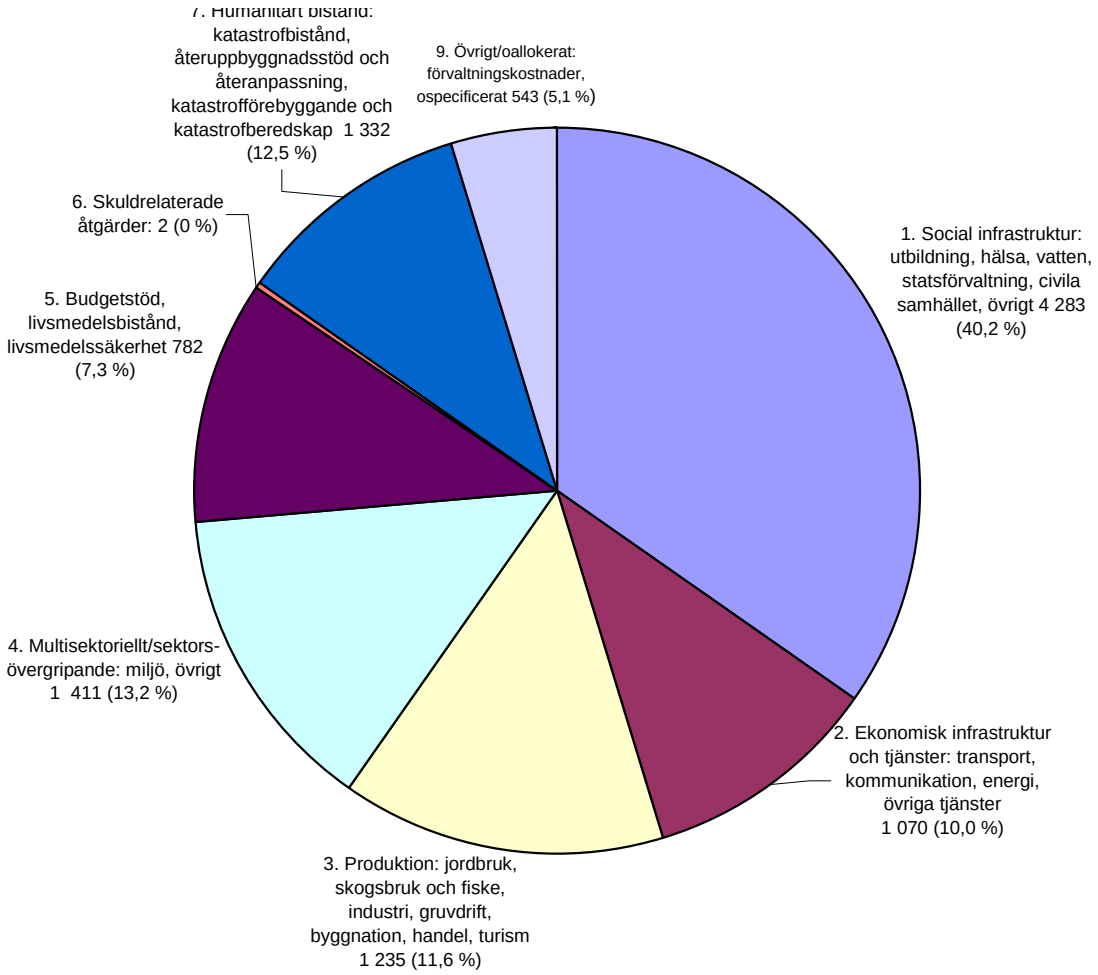

ODA-medel som förvaltas av Europeiska kommissionen

Diagram 2: Det europeiska samförståndet om utveckling: områden som avser EU:s utvecklingssamarbete

Åtaganden 2009 miljoner euro)

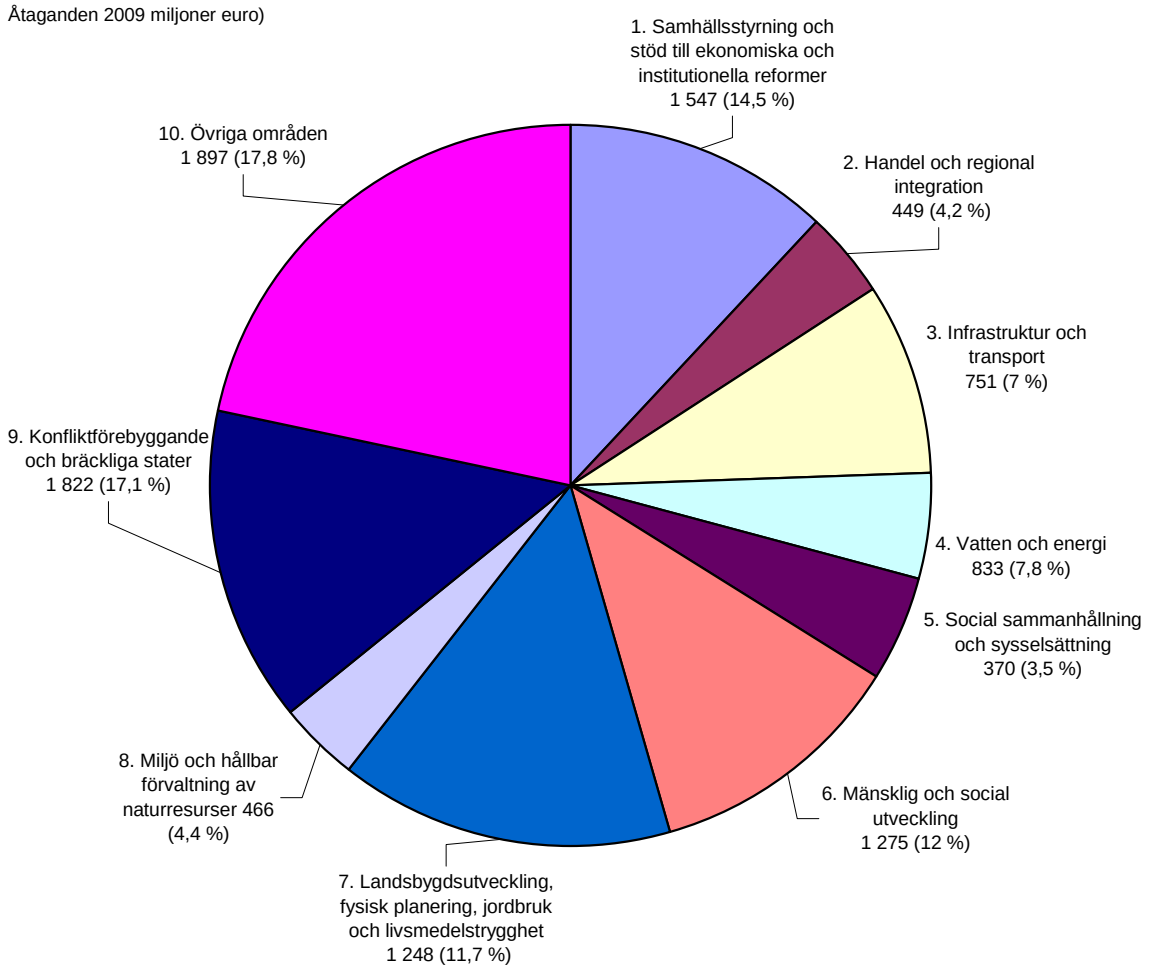

ODA-medel som förvaltas av Europeiska kommissionen

Diagram 3: Fokus på bekämpning av fattigdom, 2000–2010

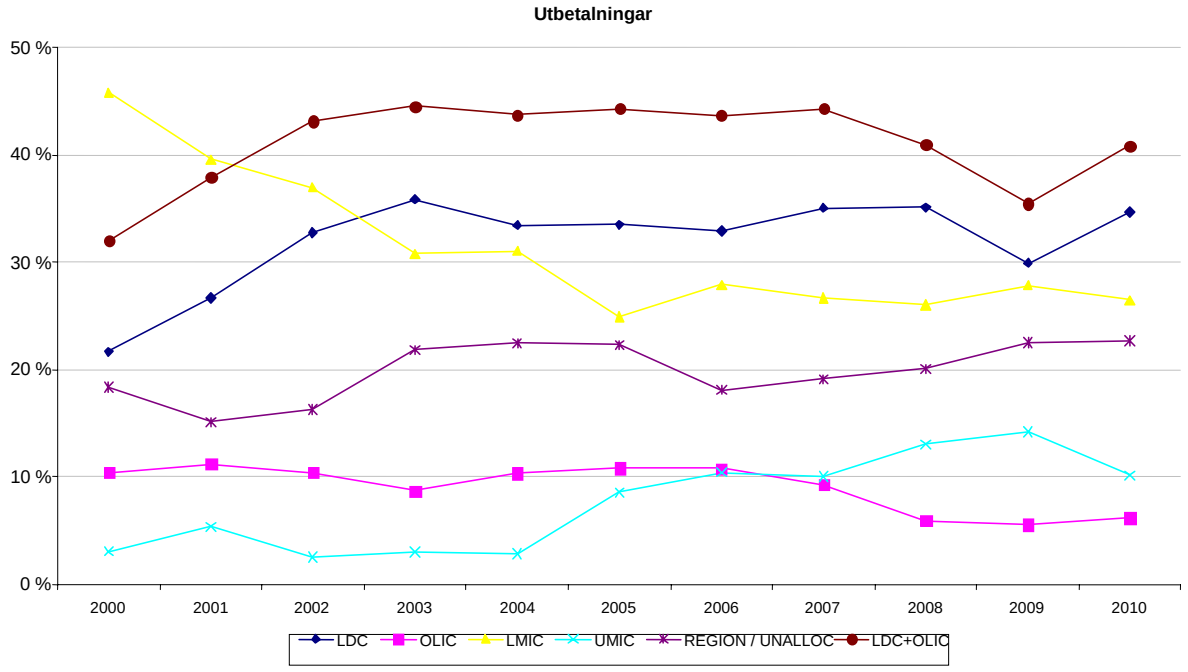

LDC : de minst utvecklade länderna
OLIC : övriga låginkomstländer
LMIC : lägre medelinkomstländer
UMIC : övre medelinkomstländer
REGION/UNALLOC: regionala/oallokerade program

Regionala/oallokerade program gynnar även de fattigaste länderna LDC + OLIC.

I den nya DAC-förteckningen, som gäller sedan 2008, har vissa OLIC klassificerats som LMIC (Kamerun, Kap Verde, Indien, Moldavien, Mongoliet, Nicaragua och Republiken Kongo.)

Diagram 3 bis: Fokus på bekämpning av fattigdom, 2000–2010

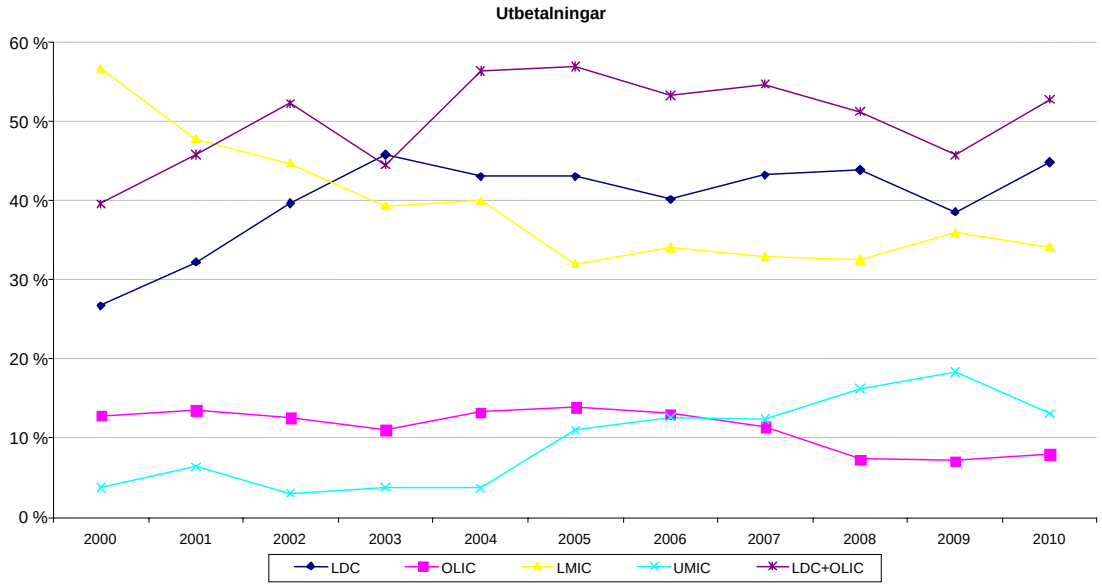

LDC : de minst utvecklade länderna
OLIC : övriga låginkomstländer
LMIC : lägre medelinkomstländer
UMIC : övre medelinkomstländer

För att harmonisera presentationen av detta index med andra givare, har detta index även beräknats utan hänsyn till regionala och oallokerade projekt.

I den nya DAC-förteckningen, som gäller sedan 2008, har vissa OLIC klassificerats som LMIC (Kamerun, Kap Verde, Indien, Moldavien, Mongoliet, Nicaragua och Republiken Kongo).
.